

Loimaan kaupungin kotoutumisohjelmaa kuvaava asiakirja

Tässä asiakirjassa kuvataan Loimaan kaupungin tarjoamat kotoutumisen edistämistä annetun lain (681/2023) mukaiset kotoutumisen alkuvaiheen palvelut, palveluiden vastuutahot sekä palveluihin liittyvä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.

Loimaan kaupunki 18.11.2024

- Kotoutumisohjelmaa koordinoivat Loimaan kaupunki, yhteistyössä Auran, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa
- Yhteyshenkilö Loimaalla: maahanmuuttokoordinaattori Maarit Tiittanen, maarit.tiittanen@loimaa.fi, puh. 040 1828501

Kotoutumislain kokonaisuudistus (KOTO 24)

Uuden kotoutumislain tavoitteena on vahvistaa maahan muuttaneiden työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan. Lain tavoitteena on myös edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken.

Laki kotoutumisen edistämisestä uudistetaan niin, että se ottaa huomioon eduskunnan edellytykset kotoutumisen edistämisestä ja muuttuneen toimintaympäristön. Uusi laki korvaa nykyisen voimassa olevan samannimisen lain. Uudistettu kotoutumislaki (681/2023) tulee voimaan 1.1.2025 yhtä aikaa TE-palveluiden uudistuksen kanssa.

Uuden kotouttamislain mukaan kunnassa tulee olla ensimmäinen 1.1.2025 alkaen tarjolla kotouttamisohjelma eli laissa säädetyt kotoutumisen alkuvaiheen palvelut. Kotoutumisohjelma tulee lisäksi olla kuvattuna asiakirjaksi. Kotouttamisohjelman järjestäminen sekä kotouttamisohjelmaa kuvaava asiakirja ovat jatkossa ELY-keskuksen kanssa laaditun kuntaan ohjaamista ja kotoutumisen edistämisestä koskevasta sopimuksen lisäksi edellytyksenä kotoutumislain mukaisten korvausten maksatukselle kunnalle.

Loimaan kotouttamisohjelma mukaiset palvelut toteutetaan seudullisena yhteistyönä, jossa palvelut keskitetään Loimaalle. Ensivaiheen opastus toteutetaan kunnassa, joka ohjaa sekä työnhakijat että muut maahan muuttaneet Loimaan kaupungin palveluiden piiriin. monikielisessä yhteiskuntaa orientaatiosta vastaa tällä tietämällä Turun kaupunki.

Työnhakijoiden kotouttamisen järjestää käytännössä Loimaan kaupunki, jonka kanssa on sovittu erikseen myös muiden lakisääteisten työllisyyden lähipalvelujen hoitamisesta. Muita kotoutuja asiakkaita koskevista tehtävistä huolehtii Loimaan maahanmuuttokoordinaattori. Maahanmuuttajien ohjauksessa suomalaisen yhteiskunnan omakieliseen perehdytykseen (yhteiskuntaorientaatio) hyödynnetään työllisyysalueen yhteistyötä.

Lisäksi Loimaa hallinnoi maahanmuuttajien moniammatillista työryhmää johon Oripäällä on mahdollisuus saada edustajansa vuoden 2025 alusta Auran ja Pöytyän kanssa. Molempien yhteistoimintaryhmien tarkoitus on edistää maahanmuuttajien kanssa työskentelevien osaamista ja asiantuntemusta sekä tiedonkulkua seutukunnissa, joiden työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut hoidetaan Loimaalla. Moniammatillinen ryhmä edistää eri alojen yhteistyötä kotoutumisen toiminnoissa. Se palvelee verkostoitumista maahanmuuttajan kunnan, muiden seutukuntien ja

palveluita tarjoavan kunnan välillä sekä mahdollistaa kotoutumistoiminnan monialaisen suunnittelun ja kehittämisen.

Kotouttamisohjelma on laadittu yhteistyössä muiden Varsinais-Suomen kuntien asiantuntijanryhmän, Seudullisen yhteistyöryhmän ja Loimaan maahanmuuttokoordinaattorin kanssa. Sen toteuttamista seurataan yhteistyössä.

1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §)

a. Kuvaus palvelusta:

Asiakkuuteen tulevan henkilön osaaminen ja kotoutumisen tarve sekä mahdollinen monialaisten palveluiden tarve arvioidaan mahdollisuuksien mukaan heti ensimmäisellä tapaamisella tai asiointikerralla. Jos tämä ei ole mahdollista, palvelutarvetta voidaan kartoittaa tarkemmin seuraavilla asiointikerroilla.

b. Vastuutaho:

Kotoutumispalveluista vastaava työllisyysalueen virkailija työllisyyspalveluissa hoitaa työnhakija-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin.

Kotoutumispalveluista vastaava henkilö, esimerkiksi maahanmuuttokoordinaattori, hoitaa työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin. Palvelun tuottamisesta vastaa sopimusperusteisesti Loimaan kaupunki.

c. Yhteistyö:

Työnhakija-asiakkaita ja työvoiman ulkopuolella olevia asiakkaita palvelevat asiantuntijat voivat keskustella asiakkaiden palvelutarpeista ja elämäntilanteista, ja suunnitella asiakkaille oikea-aikaiset ja mielekkäät palvelupolut. Yhteistyö hyvinvointialueen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa luo lisää mahdollisuuksia palvelutarpeen arvioinnin onnistuneeseen toteutukseen.

2. Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §)

a. Kuvaus palvelusta:

Työvoimapalveluissa kotoutumissuunnitelma laaditaan työnhakijana oleville kotoutumissuunnitelmaan oikeutetuille asiakkaille. Kotoutumissuunnitelmassa käydään läpi asiakkaan taustaa ja sovitaan esimerkiksi kielelliseen alkukartoitukseen osallistumisesta ja mahdollisella kokoaikaisella kielikurssilla aloittamisesta. Kotoutumissuunnitelmassa voidaan sopia myös esimerkiksi työkokeiluun hakeutumisesta tai muusta työllistymistä edistävästä toimenpiteestä.

Työvoiman ulkopuolisille asiakkaille kotoutumissuunnitelman laatii maahanmuuttokoordinaattori. Tällöin otetaan huomioon vahvemmin myös asiakkaan perheen kokonaistilanne. Paikkakuntaakohtaisiin palveluihin tutustuttaminen on tärkeää kotoutumista edistävää toimintaa.

Työvoimapalveluiden työntekijät tekevät yhteistyötä palvelut tarjoavan kunnan työntekijöiden kanssa etenkin pakolaistaustaisten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden kohdalla.

Työvoimapalveluissa tehtävään kotoutumissuunnitelman laatimiseen kutsutaan tarvittaessa mukaan maahanmuuttokoordinaattori, jotta asiakkaan tilannetta voidaan pohtia yhdessä.

Jos maahanmuuttajalla on monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa arvioitu olevan monialaista yhteistyötä ja työllisyys-, koulutus-, sosiaali-, terveys- tai muiden kotoutumista edistävien palveluiden yhteensovittamista edellyttävä palvelutarve, tehdään hänelle monialainen kotoutumissuunnitelma tarpeelliseksi katsottujen yhteistyötahojen kanssa.

b. Vastuutaho:

Työvoimaviranomainen vastaa kotoutumissuunnitelmien laatimisesta työnhakijoille ja palvelut tarjoava kunta vastaa kotoutumissuunnitelmien laatimisesta työvoiman ulkopuolella oleville henkilöille.

Työvoimaviranomainen, palvelut tarjoava kunta ja hyvinvointialue laativat monialaiset kotoutumissuunnitelmat yhteistyössä.

c. Yhteistyö:

Yhteistyötä koordinoidaan yhteistyöelimissä, ja toteutetaan mahdollisimman joustavasti ja asiakaslähtöisesti.

3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)

a. Kuvaus palvelusta:

Työllisyysalueella on suunnitelmissa toteuttaa yhteisiä hankintoja, sillä saman äidinkielen tai hyvin osaamansa kielen omaavia osallistujia on haastavaa saada tarpeeksi suuria ryhmiä kasaan kunnassa. Myös hybriditoteutuksia ja tulkkien käyttämistä on suunniteltu, jotta välimatkat eivät muodostu ongelmaksi. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio voidaan myös toteuttaa osittain tai kokonaan itseopiskeluna toimittamalla kotoutuja-asiakkaalle audiovisuaalista tai kirjallista materiaalia, jos omakielistä ryhmää ei saada kasaan, jos tulkkia ei löydy tai jos asiakkaan opiskeluvalmiuksien katsotaan mahdollistavan itseopiskelu.

Kunnassa on sekä työnhakija-asiakkaita että työvoiman ulkopuolella olevia asiakkaita, jotka hyötyisivät monikielisestä yhteiskuntaorientaatiosta. Kaikki kohderyhmät eivät välttämättä hyödy täysin samoista sisällöistä ja toteutustavoista.

Mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman alkuvaiheessa palveluprosessia tai asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.

b. Vastuutaho:

Työllisyysalue on vastuussa siitä, että työnhakija-asiakkaille on tarjolla yhteiskuntaorientaatiota. Palvelua tuottaa sopimusperusteisesti Loimaan kaupunki.

c. Yhteistyö:

Kotoutumiskoulutusten kanssa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä. Työllisyysalueen puitteissa vastuukunta Turku suunnittelee tarjoavansa yhteiskuntaorientaatiota työllisyysalueen kuntien asiakkaille.

4. Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)

a. Kuvaus palvelusta:

Kotoutumiskoulutukset on kilpailutettu ELY-keskuksen toimesta ja Turun työllisyysalueella käytetään jäljellä olevia optioita ainakin vuonna 2025. Lähipalveluissa työskentelevät työllisyyspalveluiden virkailijat ohjaavat asiakkaat kielelliseen alkukartoitukseen, jonka jälkeen koulutuksista vastaavat keskitettyjen palveluiden virkailijat ohjaavat asiakkaat oikeisiin koulutusjonoihin. Kullakin työvoimapolitiisella koulutuksella on vastuuasiantuntija työllisyysalueen keskitetyissä palveluissa, joka tekee opiskelijavalinnat koulutukseen ja vastaa koulutukseen liittyvistä tapahtumista siellä olevien opiskelijoiden osalta. Asiakkaille lähetetään kirjeellä kutsut kotoutumiskoulutukseen ja aloitusajankohdan lähestyessä kouluttaja on aloittajiin yhteydessä puhelimitse.

Kotoutumiskoulutukset muille kuin työnhakijana oleville kotoutujille järjestää sopimusperusteisesti Loimaan kaupunki. Palvelun tuottaa maahanmuuttokoordinaattori yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Palvelu hankitaan tarvittaessa sopivimmalta palveluntuottajalta.

Päättöttestaus tullaan toteuttamaan keskitetysti hankituissa kotoutumiskoulutuksissa koulutuksen päätteeksi.

b. Vastuutaho:

Työvoimakoulutuksina järjestettävistä kotoutumiskoulutuksista vastaavat tällä hetkellä Loimaalla Arffman Finland Oy ja omaehtoista koulusta tarjoaa Loimaan Evankelinen kansanopisto. Palvelu hankitaan jatkossa sopivimmalta palveluntuottajalta.

Työllisyysalueella toimivat lisäksi Turun TAITO-koulutus, Galimatias Concept Oy, Spring house Oy ja Arffman Finland Oy.

Myös muita työelämässä tarvittavia valmiuksia tai yhteiskunnallisiin, kulttuurisiin ja arjen kansalaistaitoihin liittyviä valmiuksia voidaan toteuttaa kunnan ja muiden toimijoiden kuten seurakunnan, järjestöjen ja yhdistysten yhteistyönä tapahtumissa, projekteissa ym.

c. Yhteistyö:

Yhteistyötä toteutetaan saatujen kokemusten perusteella, kilpailutuksen puitteissa ja yhteistyöryhmissä.

5. Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

a. Kuvaus palvelusta:

Luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen on mahdollista osallistua omaehtoisina opintoina ainakin Turussa, jossa yleensä saadaan ryhmät kasaan syys- ja kevätlukukaudella alkaviksi.

Seudullisesti palvelu hankitaan tarvittaessa sopivimmalta palveluntuottajalta.

Loimaan Evankelinen kansanopisto järjestää omaehtoisena opintoina luku- ja kirjoitustaidottomien opetusta

b. Vastuutaho:

Omaehtoisena opiskeluna toteutettavaan luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen ohjataan työllisyyspalveluissa työnhakija-asiakkaat, joiden havaitaan tarvitsevan luku- ja kirjoitustaidon koulutusta. Yleensä asiakkaat ohjataan työllisyysalueella keskitetysti hankittuun kielelliseen alkukartoitukseen, mutta asiakkaan kertoessa täydestä luku- ja kirjoitustaidottomuudesta, voidaan hänet myös lähipalveluissa laittaa suoraan luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen jonoon Koulutusportti-järjestelmässä.

c. Yhteistyö:

Yhteistyötä koordinoidaan yhteistyöelimissä, ja toteutetaan mahdollisimman joustavasti ja asiakaslähtöisesti.

6. Kotoutumishjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta)**a. Kuvaus palvelusta:**

Kotoutumishjelman aikainen ohjaus ja neuvonta hoidetaan joko työllisyyspalveluiden tai maahanmuuttokoordinaattorin johdolla.

b. Vastuutaho:

Työllisyyspalveluiden osalta työllisyysalue ja muiden osalta sopimusperusteisesti Loimaan kaupungin maahanmuuttokoordinaattori.

c. Yhteistyö:

Yhteistyötä koordinoidaan yhteistyöelimissä, ja toteutetaan mahdollisimman joustavasti ja asiakaslähtöisesti.

7. Muut kunnan järjestämismvastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi.

Kotoutumishjelma voi lisäksi sisältää muita kunnan järjestämismvastuulla olevia kotoutuja-asiakkaiden työllisyyttä, yrittäjyyttä, työ- ja toimintakykyä, maahanmuuttajien hyvinvointia ja terveyttä tai kotoutumista edistäviä palveluita sekä järjestö-, yhdistys- tai yhteisötoimintaan tai muuhun yhteiskunnan tai kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan tutustumista ja siihen osallistumista.

Näiden palvelujen osalta tehdään kehitys- ja suunnittelutyötä sekä palvelut tarjoavassa kunnassa (Loimaan kaupunki) että mahdollisuuksien mukaan Pöytyän kunnassa. Palveluja voidaan järjestää ja tuottaa myös yhteistyössä kuntien kesken.

Loimaan kaupungissa järjestetään varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluita perheiden kotoutumista ajatellen. Lisäksi kunnan maksuttomat kirjastopalvelut sekä liikuntapalvelut voivat olla kotoutujan tukena.